

62.50
7/10938,10939
10940,10941
10942,10943
10944,10945
10946,10947
08.01.2010
7/10948

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SAYI : B.12.0.A.SGB.0.03.610/98
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi:01.12.2009 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02- 17460 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Kars Milletvekili Gürcan DAĞDAŞ' a ait 7/10938, Kocaeli Milletvekili Hikmet ERENKAYA' ya ait 7/10939, Balıkesir Milletvekili Hüseyin PAZARCI' ya ait 7/10940, İstanbul Milletvekili Sebahat TUNCEL' e ait 7/10941, Hatay Milletvekili Süleyman Turan ÇİRKİN' ait 7/10942 , Kütahya Milletvekili Alim IŞIK' a ait 7/10943, Adana Milletvekili Hulusi GÜVEL' e ait 7/10944, Adana Milletvekili Nevin Gaye ERBATUR' a ait 7/10945, 7/10946, Antalya Milletvekili Hüseyin YILDIZ' a ait 7/10947 ve Adana Milletvekili Nevin Gaye ERBATUR' a ait 7/10948 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1- Görüş 7/10938 (2 sayfa)
- 2- Görüş 7/10939 (1 sayfa)
- 3- Görüş 7/10940 (1 sayfa)
- 4- Görüş 7/10941 (3 sayfa)
- 5- Görüş 7/10942 (2 sayfa)
- 6- Görüş 7/10943 (3 sayfa)
- 7- Görüş 7/10944 (2 sayfa)
- 8- Görüş 7/10945 (2 sayfa)
- 9- Görüş 7/10946 (2 sayfa)
- 10- Görüş 7/10947 (2 sayfa)
- 11- Görüş 7/10948 (3 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Nevin Gaye ERBATUR
Adana Milletvekili

Esas no : 7/10948

Geçtiğimiz hafta Resmi Gazete'de yayımlanan çıkarılan GDO (Genetiği Değiştirilmiş Organizma) Yönetmeliğine göre, herhangi bir ürün toplamda en az yüzde 0.9 oranında GDO'lardan bir ya da birkaçını içeriyorsa GDO'lu ürün olarak kabul edilecek ve ithal edilemeyecektir. Ancak aynı yönetmelik sonucunda %0.9' un altında GDO içeren ürünlerin ithalinin serbest bırakılmış ve GDO İçermeyen ürünlerde GDO içermediğinin belirtilmesi yönetmelik ile yasaklanmıştır. Halk sağlığını doğrudan ilgilendiren böyle önemli bir düzenlemenin kamuoyunda ve TBMM çatısı altında uzman komisyonlarca tartışılmadan yönetmelikle düzenlenmesi büyük bir yanlışken, ülke genelinde, yönetmelikte belirtilen analizi yapabilecek sadece 3 laboratuvarın olması da GDO denetiminin nasıl gerçekleşeceği konusunda varolan endişeleri artırmaktadır. Ayrıca basında Tarım ve Köylüleri Bakanı'nın "Biz yıllardır GDO'lu ürün ithal ediyorduk." Sözleri de geniş yer bulmuştur Bu çerçevede;

SORU 1)Yönetmelik Öncesi bir Gıda Denetim Yasası' nın çıkarılması ve konunun TBMM'de ilgili komisyonlarda, uzmanlar eşliğinde tartışılması daha yerinde bir tutum olmaz mıydı?

CEVAP 1) Bakanlığımız 5179 sayılı "Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun" gereği, tarladan sofraya gıda güvenliğinin sağlanması amacıyla, her türlü gıda maddesinin teknik ve hijyenik şekilde üretim, işleme, muhafaza, depolama, pazarlamasını sağlamakla yükümlüdür. Bunun yanında üretici ve tüketici menfaatleriyle birlikte halk sağlığını korumak üzere gıda maddelerinin üretiminde kullanılan her türlü hammadde, yarı mamul ve mamul gıda ile gıda işlemeye yardımcı madde ve malzemelerin güvenliğine ilişkin tüm konulardan sorumlu ve yükümlüdür.

Gıda güvenliğinin sağlanması ve halk sağlığını korumaya yönelik söz konusu Kanun ile Avrupa Birliği ve Kartagena Biyogüvenlik Protokolü de temel alınarak, 26.10.2009 tarih ve 27388 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Gıda ve Yem Amaçlı Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar (GDO' lar) ve Ürünlerinin İthalatı, İşlenmesi, İhracatı, Kontrol ve Denetimine Dair Yönetmelik" ile 20.11.2009 tarih ve 27412 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Gıda ve Yem Amaçlı Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar (GDO' lar) ve Ürünlerinin İthalatı, İşlenmesi, İhracatı, Kontrol ve Denetimine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına dair Yönetmelik" yayımlanmıştır.

Bu yönetmeliğin hukuki dayanakları arasında 18.04.2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun **Biyolojik çeşitlilik, genetik kaynakların korunması ve biyogüvenliğin sağlanması başlığı altında yer alan 10' uncu maddesinde** "Bakanlık, biyolojik çeşitliliğin, genetik kaynakların ve ekosistemlerin korunması ve geliştirilmesine ilişkin araştırmalar yapar veya yaptırır. Biyoteknolojik yollarla ve/veya çeşitli ıslah metotları kullanılarak elde edilen ürünlerin fikrî mülkiyet hakları kapsamında korunması, kaydı, tescili, üretimi, tüketimi, gıda olarak kullanımı, ihracatı ve ithalatı hakkında ilgili kurum ve kuruluşların görüşü alınmak suretiyle gerekli düzenlemeleri yapar." hükmüne yer verilmiştir. Aynı zamanda diğer bahse konu olan kanunlar da gıdaların ithalatı, işlenmesi, depolanması kontrol ve denetimlerine ilişkin hükümler içermektedir.

Ayrıca bu yönetmelik, Ulusal Biyogüvenlik Kanunu çıkıncaya kadar, GDO ve ürünleri ile GDO taşıma riski bulunan ürünlerin kontrol ve denetim sisteminin oluşturulması amacıyla

hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur. Böylece, GDO'lu olmadığı beyan edilen ürünlerin ithalatında kontrol ve denetim mekanizması ile GDO'lu ürünlerin ülkemize ithal edilmek istendiğinde hangi kurallar ve proses çerçevesinde ithal edileceği konusuna açıklık getirilmiştir.

“Ulusal Biyogüvenlik Yasa Tasarısı Taslağı” hazırlanarak TBMM’ ne sunulmak üzere Başbakanlığa gönderilmiştir.

SORU 2)Binde dokuzun altında GDO içeren ürünlerin ithaline izin verilme, sebebi nedir?

CEVAP 2) 20 Kasım 2009 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan "Gıda ve Yem Amaçlı Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerinin İthalatı, İşlenmesi, İhracatı, Kontrol ve Denetimine Dair Yönetmelik" te değişiklik yapılmasına dair yönetmelikte %0,9' luk limit kaldırılmış olup Bakanlığımızca izin verilen genler haricinde GDO tespit edilen ürünlerin ithalatına izin verilmemektedir.

SORU 3)Bakanlık tarafından "bebek mamalarında kullanımına izin verilmediği" belirtilen GDO'lu ürünler, başka yollarla süt veren anneler ya da hamile kadınlarca tüketilince, yine bebeklerce de tüketilmiş olur. O nedenle GDO' lu ürünlerin tamamının ithalinin yasaklanması yerinde bir davranış değil midir?

CEVAP 3) GDO' lu ürünlerin bebek mamaları ve bebek formülleri, devam mamaları ve devam formülleri ile bebek ve küçük çocuk ek besinlerinde kullanılması yasaklanmıştır. (5. Maddenin 3. Fıkrası) Bu hüküm AB ve ABD ülkelerinin tamamında kullanımında hiçbir kısıtlama olmadığı halde ülkemizde gelecek nesillerin korunması amacıyla "ihtiyati tedbir olarak" yasak kapsamına alınmıştır. Ayrıca insan ve hayvan tedavisinde kullanılan antibiyotiklere karşı direnç genleri içeren GDO ve ürünlerinin ithalatı ve piyasaya sunulması da bu yönetmelikle yasaklanmıştır. (5. Maddenin 4. Fıkrası)

SORU 4) GDO' lu ürünler konusunda Tarım ve Köyişleri Bakanı' nın söylediği iddia edilen söz doğru mudur? Türkiye'nin yıllardır GDO' lu ürün ithal ettiği doru mudur? "yıllardır" ile kastedilen süre ne kadardır? Bu ithalattan kimler sorumludur? Halk sağlığını tehdit eden bu tür ithallara yıllardır nasıl izin verilmiştir?

CEVAP 4) 5179 Sayılı Kanun'un 19uncu maddesi Dış Ticaret ile ilgili hükümleri içermektedir. Bu Kanun hükümlerine göre; ithalatta gıda maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin gıda güvenliği ve kalitesi yönünden denetim esaslarını oluşturmaya Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yetkilidir.

Gıda maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin ithalatı ile ilgili usul ve esaslar, 02.09.2007 tarih ve 26631 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "*Gıda Maddeleri ve Gıda ile Temasta Bulunan Madde ve Malzemelerin İthalatında Kontrol Belgesi Onaylanması ve İthalat Aşamasındaki Kontrol İşlemleri Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 39)*" ile belirlenmiştir.

Genetiği değiştirilmiş gıda ve yem maddelerinin ülkemize ithal edilmesi, işlenmesi, ihracatı ve denetimi ile ilgili usul ve esasların belirlenmesi, yapılacak denetimler ve denetim sonucu uygulanacak yaptırımlar için yasal dayanak oluşturulması amacıyla, "Genetiği Değiştirilmiş Gıda ve Yem İthalatı, İşlenmesi, İhracatı ve Denetimine Dair Yönetmelik" 26 Ekim 2009 tarih ve 27388 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu yönetmelik yayımlanmadan önce ülkemizde, yetiştirme amaçlı olanlar (tohum)

hariç genetiği değiştirilmiş organizmalı (GDO' lu) ürünlerle ilgili herhangi bir yasal düzenlememe bulunmaması nedeniyle, etiketlerinde GDO içerdiğine veya GDO' dan üretildiğine dair beyan bulunan gıda ve yem maddelerinin ithalatına izin verilmemiştir.

SORU 5) GDO içermeyen ürünlere GDO içermediğine yönelik bilgilendirici ibare koymayı yasaklamanın mantığı nedir? Haksız rekabet olarak öne sürülen bu ibare, nasıl bir haksız rekabete yol açabilir? GDO içermeyen tarım yapan üreticilerin emeğinin karşılığını alabilmesi için ürününün özelliğini tüketiciye bildirebilmesi nasıl bir haksız rekabete yol açabilir?

CEVAP 5)Yönetmelikte değişiklik yapılmasına dair yönetmelikte belirtildiği gibi GDO' suz ürünlerin etiketlerinde GDO' suz dur ifadesi yazılabilecektir.

SORU 6)Yediği gıdanın içeriğini bilmek, milyonda bir içerikle dahi GDO içerdiğinin bilincinde olmak ya da GDO içermediğini bilmenin rahatlığıyla gıda tüketmek tüketicinin hakkı değil midir?

CEVAP 6) Bakanlığımızca izin verilecek GDO içeren ürünlerin etiketinde GDO' lu oldukları belirtilmek zorunda olduğu gibi GDO' suz ürünlerin etiketinde de GDO' suz olduğu belirtilecektir. Böylece tüketici tercihi doğrultusunda bu ürünlerin tüketimi gerçekleşecektir.